

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Společnosti v mezinárodním právu soukromém Karina Rybaková

Datum odevzdání práce: 3.3.2024

I. Aktuálnost tématu a náročnost tématu

Téma Společnosti v mezinárodním právu soukromém, které si diplomantka zvolila jako téma své diplomové práce, sice nepatří mezi zcela nová, ani originální témata, ale otázka osobního statutu právnických osob je díky absenci unifikované úpravy a díky četné judikatuře SDEU problematikou velmi komplikovanou a v praxi velmi aktuální. Proto toto téma považuji nejen za stále aktuální, ale i za náročné, a to přesto, že existuje četná, zejm. zahraniční odborná literatura, která se tímto tématem zabývá.

II. Kritéria hodnocení práce

Diplomantka si stanovila velmi obecný a široký cíl, dle diplomantky je cílem diplomové práce “shrnutí stěžejní problematiky v oblasti společností v mezinárodním právu soukromém.” Práce je členěna do 4 kapitol, úvodu a závěru. V kapitole první s názvem Vymezení základních pojmů vymezuje toliko pojem mezinárodní právo soukromé a pojem společnost, a to na 3 stranách textu. Tato kapitola je obsahově v nepoměru k dalším kapitolám, vhodnější by bylo rovnoměrné členění textu. Kapitola druhá je věnována základním principům určování osobního statutu společností, zejm. principu inkorporačnímu a principu sídla. Diplomantka v této kapitole rovněž vymezuje rozdíl mezi pojmy osobní statut společnosti a státní příslušnost společnosti. V této kapitole se diplomantka věnuje taktéž úpravě osobního statutu společností v ruském právu. Oceňuji tento komparativní aspekt práce, který je velmi zajímavý, a škoda, že mu diplomantka nevěnovala celou zvláštní kapitolu. V kapitole třetí se autorka zabývá analýzou právní úpravy přeshraničního přemístění sídla v české právní úpravě, a to de lege lata i de lege ferenda, včetně rozboru konkrétního příkladu přemístění sídla společnosti z Nizozemí do ČR. Kapitola čtvrtá popisuje zejména četnou judikaturu SDEU, která se týká svobody usazování. V závěru této kapitoly se autorka rovněž věnuje návrhu skupiny GEPID na unifikaci kolizních pravidel pro určení osobního statutu právnických osob.

Obsahově je právě logicky strukturována, kapitoly na sebe obsahově navazují. Výhrada k nerovnoměrnému členění kapitol je uvedena výše. Odborný právní jazyk diplomantky bohužel často nese určité známky formulační neobratnosti (např. str. 32: “Jedná se o proces nesnadný, kdy spolu musí spolupracovat úpravy původního i cílového státu...”, str. 33: “...proces upravený skrze právní předpisy.”, str. 44: “...jelikož nizozemské právo postupovalo v souladu s judikaturou SDEU.”). Některé věty jsou tak komplikovaně konstruované, že je obtížné pochopit smysl (např. str. 50: “Z pohledu problematiky, jež je předmětem této práce, je pro společnosti v kontextu práva EU klíčové zakotvení svobody usazování na úrovni primárního práva EU, neboť skrze její interpretaci a sekundární právo, jež bylo na jejím základě vytvořeno, se ve vnitřním trhu EU vyvíjí přeshraniční mobilita společností, skrze jejichž úpravu se na úrovni právních řádů členských států taktéž alterovaly principy určování osobního statutu.”) Dále bych diplomantce vytkla, že v předložené práci nadužívá přímé citace (např. str. 21), které by však v předkládaném typu odborného textu měly být spíše výjimkou. Diplomantka v textu uvádí v odkazech na díla jiných autorů jejich celá jména (jak křestní jméno, tak příjmení - např. str. 10) nebo vědeckou hodnost (např. str. 20), což v odborném textu není na místě. Z formálního hlediska bych autorce rovněž vytkla, že se v práci opakovaně objevují odstavce, které obsahují pouze jednu větu (např. str. 26).

Diplomantka čerpá z četné domácí i zahraniční literatury, poznámkový aparát hodnotím jako odpovídající typu kvalifikační práce.

I. Případná další vyjádření k práci

Za velmi zajímavou považuji komparativní část diplomové práce, která je věnována ruské úpravě osobního statutu společností. Škoda, že se diplomantka této problematice nevěnovala podrobněji. K této kapitole mám několik dotazů. Na str. 28 autorka uvádí výjimky z určování osobního statutu společností - nerozumím zcela, co autorka myslí výjimkami? Diplomantka má zřejmě na mysli spíše výjimky z aplikace právního řádu státu, v němž byla právnická osoba zřízena. K výjimce dle čl. 1202 odst. 3 ROZ by diplomantka měla vysvětlit, proč je podstatou tohoto článku povinnost soudů zkoumat, zda konkrétní omezení, kterého se společnost dovolává, zná i ruský právní řád. Dále k výjimce dle čl. 1202 odst. 4 ROZ by mě zajímalo, jak výběr rozhodného práva ze strany věřitelů probíhá, např. v jakém časovém momentu. Zde by mě zajímal názor diplomantky na toto ustanovení, zejména s ohledem na předvídatelnost a právní jistotu.

Nejzásadnější výhradu mám k závěru celé práce, ve kterém diplomantka měla shrnout výsledky své analýzy zvoleného tématu. Bohužel však autorka toliko opakovaně popisuje obsah jednotlivých kapitol tak, jak jej předestřela v úvodu své práce.

III. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci obhajoby by diplomantka mohla blíže vysvětlit zápis mezinárodních společností do rejstříku v Ruské federaci, tento koncept mi není příliš jasný. Dále by mě zajímalo, zda společnost založená dle ruského práva může přemístit své sídlo do České republiky.

Diplomantka by se během obhajoby mohla rovněž vyjádřit k podmínce souladu přemístění sídla s veřejným pořádkem, kterou zmiňuje např. na str. 36. Zajímaly by mě příklady, kdy by přeshraniční přemístění sídla odporovalo veřejnému pořádku.

Diplomantka v práci zmiňuje připravovanou novelizaci zákona o přeměnách, která výslovně upravuje možnost přeshraničního přemístění sídla do anebo z jiného než členského státu EU či EHS, tedy do anebo z třetího státu. Jaký bude, bude-li v tomto znění novela přijata, vztah k úpravě přemístění sídla v OZ?

V rámci obhajoby by mě rovněž zajímal názor diplomantky na to, jak posuzovat doktrínu piercing the corporate veil ve vztahu k mezím osobního statutu. Spadá tato otázka pod rozsah osobního statutu společností?

IV. Doporučení práce k obhajobě

Diplomantka v předložené práci prokázala orientaci ve zvolené problematice, práci doporučuji k ústní obhajobě.

V. Navržený klasifikační stupeň

Navrhuji předběžně klasifikační stupeň velmi dobře.

V Praze dne 12.04.2024

doc. JUDr. Mgr. Pfeiffer, Ph.D.